

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จาก 196 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน ครู จำนวน 2,060 คน รวมทั้งสิ้น 2,156 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพ (Stratified Random Sampling) กำหนดจำนวนโดยเทียบตาราง ของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44) ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน และครู จำนวน 326 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จาก 196 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 2,156 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน ครู จำนวน 2,060 คน

2.2 กำหนดจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44)

ได้จำนวน 456 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน และครู จำนวน 326 คน ตามลำดับ

2.3 สุ่มอย่างง่าย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ โดยสุ่มได้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนใดก็สุ่มครูในโรงเรียนนั้นด้วย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	196	130
2. ครู	2,060	326
รวม	2,256	456

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- |   |         |                                     |
|---|---------|-------------------------------------|
| 5 | หมายถึง | การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุด  |
| 4 | หมายถึง | การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานมาก        |
| 3 | หมายถึง | การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานปานกลาง    |
| 2 | หมายถึง | การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานน้อย       |
| 1 | หมายถึง | การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานน้อยที่สุด |

โดยมีข้อคำถามที่ครอบคลุมขอบข่ายเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 จำนวน 10 มาตรฐาน 51 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 3-11) 3 ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน จำนวน 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้
2. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้
3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

### วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิ์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 63-71)
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 10 มาตรฐาน 51 ตัวบ่งชี้
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความเหมาะสม ความสมบูรณ์ และความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถาม (Wording) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
  - 5.1 นายศีลธรรม โพนะทา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน วิทฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนชุมชน โพนพิทยาคม อำเภอคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

5.2 นายศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิรัตน์ กศ.ม. (วัดผลและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมรูปแบบของเครื่องมือการวิจัย

5.3 นายพิทักษ์ การภูมิ วุฒิศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน วิทย์ฐานะชำนานุกาฬสินธุ์ โรงเรียนบ้านโพนแพง อำเภอคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน โครงสร้างเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 60 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลการทดลองใช้เครื่องมือ มาหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีแจกความถี่ (t-distribution) แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์แล้วจึงหาความเชื่อมั่น (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 68)

8. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

8.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ t-test คัดเลือกข้อที่มีค่า t (ค่าอำนาจจำแนก) ที่เข้าเกณฑ์คือตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปโดยเลือกข้อที่มีค่า t (ค่าอำนาจจำแนก) จากค่าสูงสุดลดหลั่นลงมาได้จำนวน 51 ข้อ t (ค่าอำนาจจำแนก) รายข้อตั้งแต่ 2.12- 9.19 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 95)

8.2 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) เท่ากับ 0.97

9. นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ถึง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามบรรจุซอง นำไปส่งกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและกำหนดวัน เวลาที่จะขอรับแบบสอบถามคืน

4. เมื่อครบกำหนดวันส่งคืน ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 456 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

2. ให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานน้อยที่สุด

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป

4. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เชิงปริมาณ โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

จำแนกตามสถานภาพ

4.2 ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การประเมินตามวิธีของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103)

4.51–5.00 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการทดสอบ สมมุติฐาน ใช้สถิติ t-test แบบ Independent Samples

5. ข้อมูลตอนที่ 3 นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางการปฏิบัติงานมาจัดกลุ่มเพื่อหาความถี่ แล้วคิดเป็นร้อยละ ของข้อเสนอแนะแต่ละวิธีนำเสนอในรูปแบบตาราง เพื่อให้เห็นผลการวิจัยชัดเจนขึ้น

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติ t-test แบบ Independent Samples

4. วิเคราะห์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ